

HEILSA

Fortel børnunum um sjúkuna

Tað kann vera trupult hjá foreldrum at fortelja sínum børnum um krabbasjúku, men tað er ógvuliga umráðandi, at hetta verður gjørt. Eru børnini ymisk í aldri, eigur fyrsta samrøðan at snúgv seg um tað, sum øll børnini skilja

Børn varnast skjótt, tá tingini broytast heima við hús. Tí er umráðandi, at tey fáa at vita, hvør orsøkin til broyttu umstøðurnar er - eisini, tá talan er um krabbamein

Vilmund Jacobsen

Børn leggja skjótt til merkis, tá stemningurin ella rutinurnar í heiminum broytast. Tí hava tey frá byrjan brúk fyri at vita tað, tá mamman ella pápin hava fingið krabbamein.

Børn eru nevniliga neyvur eygleiðarar til vaksnamannaheimin. Tey hava eina hugskygda vitan og varnast skjótt, tá tingini broytast. Børnini hava tí brúk fyri, at foreldrini siga teimum sannleikan, um annar parturin hevur fingið staðfest krabbamein.

Umstøðurnar broytast

Eru børnini nógv stór, er tað eisini eitt gott hugskot longu í byrjanini at lata tey vita, hvat tað er, sum ger, at umstøðurnar eru broyttar.

Longu, meðan kanningar fara fram, sum skulu staðfesta, um talan er um krabbamein, broytast flestu foreldur og eru øðrvísi, enn

tey plagdu at vera. Foreldrini gerast minni nærverandi, og tey eru kensluliga ávirkað, og hetta leggja børnini skjótt til merkis.

Hevur tú heimabúgvandi børn, er týðningarmikið, at foreldrini heilt frá byrjan fortelja teimum um sjúkuna.

Tað kann tykjast trupult at fortelja um krabbasjúku, meðan tú sjálv-/ur roynir at læra teg at finna leiðina í nýggju støðuni. Men, alt eftir aldri, hava børn brúk fyri at fáa eina frágreiðing um, hví mamman ella pápin eru øðrvísi ella tykjast kedd. Tað skal ikki vera neyðugt hjá børnunum at gita seg fram til, hví so er.

Onkur hevur eisini havt ringar royndir, sum ikki hevur fortalt børnunum um støðuna. Kanska valdu foreldrini at biða við at siga nakað, til greitt var, hvat slag av krabbameini talan var um.

Í onkrum føri eru børn vorðin óð og hava hildið, at tey ikki kunnu

hava álit á sínum foreldrum, tá tey ikki søgdu teimum um sjúkuna í góðari tíð.

Fyrireika samrøðuna

Nógvir krabbameinssjúklingar við heimabúgvandi børnum vita ikki, hvussu tey skulu fortelja sínum børnum um nýggju støðuna.

Tað kann tí vera eitt gott hugskot at fyrireika samrøðuna við børnini, soleiðis at foreldrini longu frammanundan hava hugsað um, hvat og hvussu nógv børnini skulu hava at vita. Tað er eisini eitt gott hugskot at fyrireika seg upp á teir spurningar, sum børnini kunnu seta.

Er talan um fleiri børn, eru ráðini, at best er at fortelja teimum um støðuna, meðan øll eru samlað, um tað letur seg gera. Tað er umráðandi, at børnini hava fingið somu upplýsingar - og at tey øll hoyra somu spurningar og svar.

Børnini kunnu nevniliga uppliva

støðuna minni ógvusliga, tá tey eru samlað.

Tað hevur stóran týðning, at børnini hoyra um sjúkuna frá foreldrunum sjálvum - og ikki frá øðrum børnum.

Tað er eisini gott fyri børnini at vita, at tey eru partur av felagskapinum - at tey soleiðis fáa at vita um sjúkuna, áðrenn øll onnur hava fingið tað at vitað.

Aldur avger tørvin

Eru børnini ymisk í aldri, eigur fyrsta samrøðan at snúgv seg um tað, sum øll børnini skilja.

Er talan eitt nú um tvey børn, har annað er trý og hitt er 13 ár, er sjálvsagt stórur munur á, hvat tey hava tørv á at vita. Tá er neyðugt í framhaldandi samrøðu at fara longur í dýpdina við tí eldra barninum.

Foreldrini eiga eisini at siga við børnini, at tey fáa meira at vita, tá tingini eru greiðari.

Smærri børn hava trupult við at skilja, hvussu fólk kunnu vera sjúk, tá tey annars síggja frísk út. Tað kann eisini vera trupult hjá smærri børnum at skilja tíðina - hvussu nógv ein mánaði ella eitt hált ár er.

Umráðandi er, tá foreldrini greiða børnunum frá slíkum álvarsmáli, sum krabbameinssjúka er, at samrøðan fer fram í tryggum umstøðum heima við hús, og tað er ikki minst umráðandi at geva sær góðar stundir.

Smærri børn skulu oftast hava kunningina í smáum bitum, og tey hava sjáldan brúk fyri longum samrøðum.

Meðan snakkað verður um sjúkuna, kunnu smáu børnini knappliga snakka um heilt onnur ting - ella, tey bara fara út at spæla. Tá kunnu foreldrini siga, at "nú hava vit snakkað nógv mikið hesaferð, og vit kunnu snakka meira um sjúkuna ein annan dag..."

Kelda: www.cancer.dk